

DE VARKENS PRAKTIJK

Een stap vooruit

GEWAARDEERD COLLEGA

EMPATHISCH

DE VARKENSPRAKTIJK

WANDELLENDE ENCYCLOPEDIA

ONDERZOEK

VERSTROOID

KUNDIG

TER ZAKE

SNOR

ZEER BETROKKEN

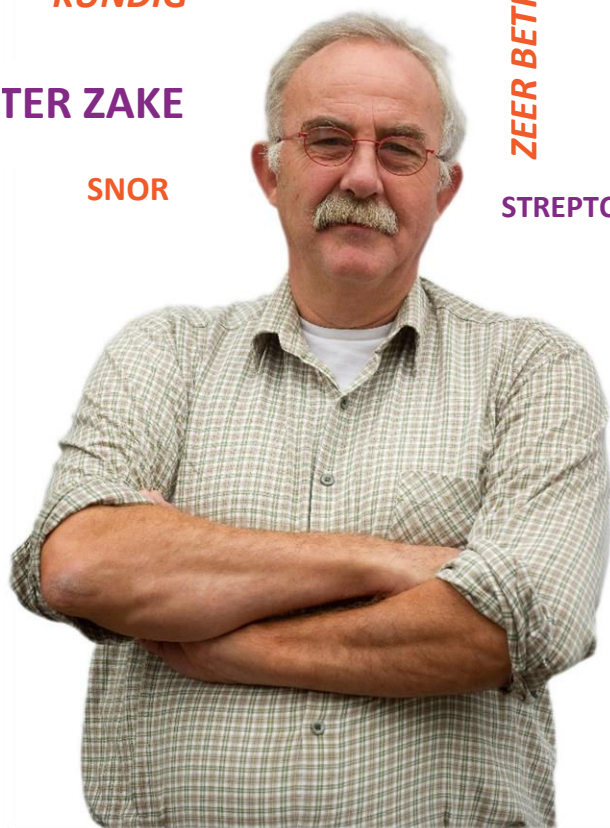
PENSIOEN

STREPTOKOKKEN

VAN GROTE BETEKENIS VOOR DE PRAKTIJK

WISPELTURIG

Dat maart zijn staart roert, lijkt dit jaar volledig van toepassing. Dit keer niet op gebied van het weer, al voelt de zomer zo nu en dan erg dichtbij, maar op nieuwsgebied springen we van de hak op de tak. Waar we begin dit jaar met ons hoofd nog volop bij de boerenprotesten, stikstofperikelen en Afrikaanse Varkenspest zaten, is het roer nu geheel omgeslagen en houdt de Coronacrisis de gemoederen flink bezig. Ook in deze nieuwsbrief houden we deze wispelturigheid aan. Het afscheid van Rudolf Raymakers laat ons zeker niet ongemoeid; we zetten hem nog één maal in het zonnetje. Ook wij willen u wat Coronamaatregelen op het hart drukken én met het frisse zonnetje op het gezicht vast vooruit kijken naar een wellicht even wispelturige zomer...

LEERMEESTER VAN VELEN

ONUITPUTTELIJKE BRON VAN KENNIS

ERVAREN VARKENSARTS

EEN BÉÉTJE ONHANDIG

VERSTAND VAN MENSEN

VETERINAIR CENTRUM SOMEREN

ERELID KNMvD

ZIJN TIJD VER VOORUIT

HITTESTRESS OF WATERTEKORT?

Chretien Gielen – De Varkenspraktijk, locatie Oss

We schrijven maart op de kalender en zijn druk met totaal andere dingen in de wereld. Maar na iedere winter wordt het lente en zomer, en ook dit jaar gaat dat gebeuren.

Waarom hebben varkens zoveel last van de warmte? Ieder warmbloedig dier heeft een ingebouwde thermostaat om de lichaamstemperatuur binnen bepaalde marges te houden. De beste manier om warmte kwijt te raken is **koeling door verdamping van water**. Dit kan door zweten en snel ademen. Een varken kan helaas **nauwelijks zweten** en heeft relatief kleine longen ten opzichte van het lichaamsgewicht. Het kan daardoor niet goed gebruik maken van deze manieren van koeling. Daarnaast kan ook de extra warmte die het lichaam produceert door een hoge voeropname moeilijk het lichaam verlaten, omdat een varken goed geïsoleerd is door het **speklaagje** onder de huid.

Waaruit bestaat het productieverlies? Varkens presteren goed zolang de temperatuur onder een bepaalde waarde blijft. Die maximale waarde varieert van 27 graden Celsius voor net opgelegde vleesvarkens tot 22 graden Celsius voor zware vleesvarkens. Bij zeugen in de kraamstal neemt de productie al af boven de 20 graden Celsius. Bij een **oplopende omgevingstemperatuur** gaat een varken sneller ademen om via de longen water te verdampen en zo het lichaam te koelen.

Daarnaast zal een varken veel minder gaan vreten om de warmteproductie te beperken. Een snelle ademhaling kost meer energie en samen met de lagere energie-opname via het voer leidt dit tot **lagere groei** en/of **minder melkproductie**.

Wat is het belang van water? Bij stijgende temperaturen verliest een varken steeds meer vocht door de extra verdamping via de longen. Daarnaast hebben varkens meer water nodig om de **verzuring** die optreedt door het snelle ademen (hyperventilatie) op te heffen. Een tekort aan water leidt ertoe dat een varken zichzelf niet genoeg kan koelen en extra snel verzuurt, dit is een belangrijke oorzaak van sterfte tijdens warme dagen.

Wat kunnen we doen? Er kunnen aanpassingen doorgevoerd worden op gebied van watervoorziening, voeding, ventilatie en koeling. Naast verstrekking van **voldoende drinkwater** werken **speciale koeltechnieken** het beste (tot 8 graden temperatuurverlaging). Maar ook simpele oplossingen zoals zeugen of vleesvarkens nat sproeien, het dak koelen of koeling bij de inlaat zijn zeker de moeite waard. Ben niet bang dat de luchtvochtigheid te hoog wordt. Warmte in Nederland gaat laatste jaren gepaard met lagere luchtvochtigheid en met de hoge ventilatieniveaus in de stallen in de zomer zal dat niet snel tot problemen leiden. Kijk voor een puntsgewijs overzicht van mogelijk te ondernemen acties naar de uitgebreide versie van dit artikel op [onze website](#).

AFSCHEID

Rudolf Raymakers – De Varkenspraktijk, locatie Someren

Mij bereikte het verzoek iets te schrijven met betrekking tot mijn afscheid van de praktijk. Door de Coronaperikelen staat mijn hoofd daar eigenlijk niet naar. Aan de andere kant stop je maar één keer met de praktijk! Bijna **38 jaren** heb ik gewerkt voor de praktijk in **Someren**, ik beschouw De Varkenspraktijk hier als een integraal onderdeel van. Altijd heb ik het hier **goed naar de zin gehad**, wat niet wegneemt dat er ups en downs waren. De diverse dierziekten-crisis waren heftig voor de dieren, maar naar mijn mening soms nog heftiger voor de boeren die vaak één zijn met hun bedrijf. Nu zitten we in een crisis, waarvan we nog niet weten waar het heen gaat. Wat ik nu het ergste vind, is dat er weer mensen tussen wal en schip vallen; ouderen die eenzaam zijn in hun verzorgingstehuizen, kinderen die in zorginstellingen zitten en daar niet kunnen worden bezocht door familie en zo zijn er nog veel andere zaken die je kunnen raken!

In mijn carrière als dierenarts heb ik het geluk gehad in een praktijk te werken waar je **erg gestimuleerd** werd om jezelf te blijven ontwikkelen. Daarnaast verzorgden wij de veterinaire zorg van het Varkensproefbedrijf Sterksel, later VIC Sterksel. Hier heb ik mee kunnen werken aan mooie onderzoeken, wat goed is geweest voor onze sector. Mede hierdoor heb ik een **goed netwerk** gehad in de Sector Varkenshouderij. Op deze manier kon ik altijd het onderzoek in de praktijk brengen en daar heb ik erg veel voldoening van gehad.

Hoe verder in deze bizarre tijden? Mensen zullen altijd blijven eten en dierlijke eiwitten zullen voorlopig nodig blijven. We hebben als dierenarts enerzijds mede de taak te zorgen dat dit voedsel van dierlijke oorsprong **onberispelijk is voor de gezondheid** van de consument, anderzijds moeten we ook voor de belangen van het dier opkomen. Dat heet **dierenwelzijn**. Maar het gaat ook verder, omdat steeds duidelijker wordt dat dieren wezens zijn die niet alleen in het hier en nu leven, maar veel meer besef hebben dan wij denken. Communicatie, cognitie, leervermogen en allerlei eigenschappen die vroeger alleen aan de mens toebehoorden blijken ook bij dieren te bestaan. Dit betekent iets voor hoe wij als dierenarts ons beroep in de toekomst uit zullen oefenen. Een respectvolle benadering van dieren staat op nummer 1 en het verzorgen van een goede gezondheid is hier het gevolg van. Een hoge gezondheidsstatus tot stand brengen op een varkensbedrijf is dus een wenkend perspectief voor de varkensdierenarts van de toekomst.

Ik sluit af met een quote die ik las in een ochtendkrant, het ging over de aanpak van de Coronacrisis:

**“Waar wetenschap is, heeft verloedering minder kans.
Waar het licht wordt gezocht, blijft het duister op afstand.”**

EVEN VOORSTELLEN

Mijn naam is **Marrina Schuttert**. Mijn interesse in onze dynamische varkenssector is me met de paplepel ingegeven als dochter van een varkenshandelaar in het Overijsselse Salland. Sinds 1993 werk en woon ik in **Someren**. Eerst als gemengd practicus maar nu al weer vele jaren als varkensdierenarts. Met veel bezieling, enthousiasme en betrokkenheid vervul ik mijn rol als arts, adviseur, sparringspartner, coach en probleemoplosser. Samen met de varkenshouder en medewerkers steeds een stap vooruit zetten in diergezondheid en rendement in een uitdagende tijd, dat is mijn grote passie.

APOTHEEKNIUWS

NSAID's, zoals Novem, zijn medicijnen die een **ontstekingsremmende én pijn verminderende** werking hebben. We kennen echter ook de **corticosteroiden**, zoals Dexa-ject (niet toe te dienen bij dragende zeugen!). Deze middelen hebben naast een ontstekingsremmende werking tevens enkele **neveneffecten**. Zo is de vocht afdrijvende werking er één van, wat bijvoorbeeld in geval van hersenvliesontsteking door Streptokokken kan bijdragen aan een sneller herstel. Niet alleen op gebied van antibiotica kan dus dieren symptoom **specifieke therapie** worden toegepast.

BENCHMARKWAARDEN

Op de websites van beide IKB instanties (Verin en DGB) lijkt het alsof er met verschillende benchmarkwaarden voor **dierdagdoseringen** bij de categorieën **Zeugen met zogende biggen** en **Vleesvarkens** gewerkt wordt. Beide IKB instanties hanteren echter de waarden die vanuit de SDa (Autoriteit Diergeneesmiddelen) worden aangegeven. In eerste instantie werd vanaf 2019 uitgegaan van een dierdagdosering van 5 voor beide diergroepen. De POV heeft voor een **overgangstermijn** gezorgd, waardoor tot en met 2021 een dierdagdosering van maximaal 7 als streefwaarde geldt. Voor gespeende biggen blijft dit 20.

Zie [deze link](#) voor de uitgebreide uitleg.

Jaar	Zeugen en biggen		Vleesvarkens	
	Signalering	Actie	Signalering	Actie
2018	10	20	10	12
2019	7	10	7	10
2020	7	10	7	10
2021	-	7	7	7
2022	-	5	-	5

EHBO

Om niet alleen dieren in geval van nood zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn, hebben de dierenartsen van de locaties Oss en Mill in de afgelopen periode een **uitgebreide EHBO cursus** gevolgd. Zo kunnen ook zij u te hulp schieten bij calamiteiten.

PRAKTIJKBELEID RONDOM CORONAVIRUS

In zowel de media als deze nieuwsbrief staat het onderwerp **Corona** in de spotlights. Gezien het feit dat de voedselproductie essentieel blijft, gaan werkzaamheden rondom deze sector door, waaronder de **periodieke klinische inspectie** van uw varkensstapel. Uiteraard houden wij ons aan alle adviezen van het RIVM en verwachten we dat ook van u. Indien de situatie het toelaat kan uw varkensarts deze klinische inspectie alleen uitvoeren. Het bespreken hiervan kan telefonisch of aan het begin en/of eind van het bezoek. Indien het onvermijdelijk is om minder dan 1,5 meter afstand van elkaar te houden, zoals bijvoorbeeld tijdens bloedtappen, nemen wij hiervoor passende maatregelen in de vorm van het dragen van een mondkapje en eventuele andere beschermende middelen.

Ook collega **Tineke van de Veerdonk** schreef begin maart over COVID-19 in haar column *Afkortingen voor dierziekten, het Coronavirus en China*, te lezen in de Boerderij en op [onze website](#).